

Správa chemických látek v praxi středně velké organizace

Článek shrnuje zkušenosti s řešením problému správy chemických látek v praxi středně velké organizace automobilového průmyslu.

Většina organizací bez ohledu na jejich velikost se v určité fázi svého vývoje setká s nutností racionálně sledovat výskyt chemických látek ve svých provozech a spravovat nakládání s nimi. V podniku, v němž autorka působí, byla této problematice věnována systematická pozornost v průběhu druhé poloviny roku 2008.

Při hledání nejhodnějšího řešení dané problematiky vyvstala mj. otázka, zda nepoužít profesionální software určený pro oblast EMS (systém environmentálního managementu) a BOZP. Mezi softwarovými systémy nabízenými na trhu bylo možné najít mnoho zajímavých produktů v různých cenových kategoriích. Nicméně všechna tato řešení byla vyhodnocena jako pro náš podnik nevhodná. Faktory, které nás přiměly hledat vlastní cestu, byly zejména:

- relativně velká cena potřebného počtu softwarových uživatelských licencí,
- nutnost proškolení poměrně velkého okruhu pracovníků firmy v práci s novým počítačovým programem,
- zjištění (při bližším prozkoumání), že spravovat uložené údaje je těžkopádné a administrativně náročné,
- relativně malý počet chemických látek, s nimiž se v podniku pracuje.

Poznatky získané pracovníky našeho podniku při hledání vhodného produktu v nabídce hotových softwarových systémů byly využity při formulování konkrétních požadavků na náš vlastní registr chemických látek, který jsme se rozhodli v podniku vytvořit.

Naše základní idea spočívá v tom, že výsledný systém musí odpovídat našim individuálním potřebám a nesmí zatěžovat pracovníky podniku na všech úrovních neproduktivními administrativními činnostmi. Důsledně je přitom uplatňováno pravidlo „tři kliknutí“, které říká, že jestliže se pracovník nedostane k základní informaci nejpozději třetím kliknutím myši, je pro něj v praxi nedostupná.

Velmi rychle jsme zjistili, že podnik potřebuje jednoduchý a přehledný seznam, který by mohli používat téměř všichni zaměstnanci, bez rozdílu funkcí, k plnění svých úkolů v oblasti personalistiky, komunikace se správnými úřady, pro přípravu školení nebo jako podklad pro zpracovávání navazující interní dokumentace.

Hledání řešení

Slepu uličkou se ukázalo být první řešení, které spočívalo v tvorbě seznamu chemických látek přímo v síťovém prostředí Sharepoint. Prostředí bylo sice vizuálně komfortní, ale rychle se zjistilo, že úprava vložených dat a správa souboru jsou zdlouhavé – „moc klikání“ s malým výsledkem.

Druhé, zcela jednoduché a posléze přijaté řešení spočívalo ve vytvoření kostry registru chemických látek ve tvaru tabulky ve formě

V následující etapě bylo s použitím jednoduchých podmínkových vzorců naprogramováno oznamování požadavku zpracovat Pravidla o bezpečnosti, ochraně zdraví a ochraně životního prostředí při práci s nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky podle zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví.

Postupně byly získány bezpečnostní listy chemických látek v elektronické podobě a po jejich prověření jsou přidávány odkazy na tyto dokumenty tak, aby byly do-

Obr. 1. Podnikový registr chemických látek

tu .xls. Tabulka obsahovala prázdné buňky a hlavičku, kterou tvořily buňky s obsahem Název chemické látky – přípravek a Informace o místě a způsobu použití.

Tato základní tabulka byla dále rozšířena o sloupce obsahující údaje o maximálním nakupovaném množství, které může být ve firmě skladem – tato informace se ukázala jako užitečná při jednání s orgány požární ochrany.

Dále byly doplněny výčty R-vět (představují několikasklovní charakteristiku specifické rizikovosti nebezpečné chemické látky a přípravky) a S-vět (obsahují stručné standardní pokyny pro bezpečné nakládání s nebezpečnou látkou a přípravkem) a přehled symbolů nebezpečnosti. Tyto informace se ukázaly být velmi užitečné jak ve výrobní praxi, tak i při jednání s místně příslušnou hygienickou stanicí a místně příslušnými orgány státní správy, zejména s odborem životního prostředí.

středně přímo z registru. Bezpečnostní listy jsou z praktických důvodů očíslovány pořadovými čísly. Toto číslování se s úspěchem používá jak k řízení distribuci výtisků na papíře, tak ke správě a snadnému vyhledávání bezpečnostních listů v elektronické podobě.

Distribuce bezpečnostních listů

V současné době je sice moderní přecházet výhradně na elektronickou podobu bezpečnostních listů zejména pro úsporu času při jejich distribuci a současně minimalizaci nákladů na tisk. V našem podniku ale není možné zajistit provoz bez tištěných dokumentů, protože operátoři ve výrobě nemají přístup do elektronických sítí. Z hlediska praxe není také možné opomenout skutečnost, že dostatečná počítačová gramotnost nebývá na operátorských pozicích běžně rozšířenou kompetencí. Proto je nutné zajistit distribuci

bezpečnostních listů na jednotlivá pracoviště v tištěné podobě.

Umístění bezpečnostních listů chemických látek a pravidel pro zacházení s nimi v tištěné podobě na jednotlivých pracovištích bylo také jednoznačným požadavkem orgánů státní správy. Bezpečnostní listy jsou uloženy na pracovištích v očíslovaných eurosložkách, podle potřeby doplňovaných pověřenými pracovníky podniku. Úplnost a aktuálnost těchto dokumentů jednou měsíčně kontroluje pověřený pracovník, a to právě podle údajů obsažených v registru. Samotný registr kontroluje jednou měsíčně správce tohoto souboru. Součástí kontroly je i ověření nových požadavků na pravidla pro zacházení s látkami a prověření bezchybného fungování celého souboru.

Zkušenosti uživatelů

Registr chemických látek je umístěn na podnikové informační síti v prostředí Sharepoint. V tomto prostředí lze tento dokument jednoduše a efektivně spravovat a aktualizovat a současně je rychle dostupný všem uživatelům.

Pro uživatele bylo uspořádáno krátké školení, na němž se seznámili s významem, fungováním a způsobem používání registru. Ze školení a přibližně měsíčního zkušebního provozu vzešly cenné zpětnovazební informace.

Na základě požadavků uživatelů byly doplněny listy obsahující vysvětlující texty k R- a S-větám. Dále byl doplněn řádek se vzorovým obsahem a byla vylepšena funkce filtrování. Výsledná podoba zavedeného registru je ukázána na obr. 1.

Závěr

Registr chemických látek představený v článku je řešením, které splňuje požadavky environmentálních standardů a účinně podporuje úsilí našeho podniku fungovat v souladu s legislativními požadavky.

Registr v současné podobě velmi dobře plní obsah zadání, které požadovalo:

- jednoduchou administrativu,
- minimální náklady na zavedení a údržbu,
- minimální náklady na zaškolování personálu,
- jednoduchost, přehlednost a rychlou dostupnost požadovaných informací.

Zavádění systematického přístupu do oblasti správy chemických látek představuje výzvu pro všechny kreativní pracovníky každé organizace. Řešení uvedené v tomto článku je výsledkem práce malého týmu pracovníků našeho podniku. Pracovníkům oddělení nákupu a kvality patří poděkování za aktivní přístup a otevřenou diskusi. Bez jejich úsilí by nebylo možné uvést do života registr užitečný všem zaměstnancům firmy.

Literatura:

- [1] - Registr chemických látek [on-line]. Vnitřní firemní materiál Mürdter Dvořák, lisovna, spol. s r. o., březen 2009.
- [2] Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů [on-line]. Dostupné z: <http://www.portal.gov.cz>.
- [3] Zákon č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů [on-line]. Dostupné z: <http://www.portal.gov.cz>.

Ing. Lenka Puskeilerová
(l.puskeilerova@muerdter.cz)

CELOSTÁTNÍ NEZÁVISLÝ LIST PRO VÝZKUM, VÝVOJ A PRŮMYŠLOVOU PRAKTI
Technický týdeník
Číslo: 2396, gráfování 2496
Bavenice: gráfování 49 89/1,93 €
ročník 57 • 13. 1. 2009 č. 1

PLASTY
SAMOSTATNÁ PRÁČKA
TÝDENÍK

Stále aktuální technické zpravodajství na www.techtydenik.cz

Elmarco má nové vývojové centrum
Česká společnost Elmarco, která je vzhledem k výbornému poměru pro výrobu naměřitelná, uzavřela své nové vývojové centrum, vybudované v prostorách nově vybudované továrny v blízkosti svého sídla v Elmarce. Nové centrum se skládá z moderního vybavení a vybavení technologií hodnoty 100 mil. Kč. Přibližně 20 lidí, kteří v něm budou pracovat, se budou zabývat vývojem nových produktů a programů. Elmarco má v současnosti 150 zaměstnanců a je členem skupiny Elmarco Group.

Letos se otevře 53 km nových dálnic
V České republice dálnic Letos se otevře přes 53 km nových a moderních silnic, což je dvojnásobek oproti roku 2008. Je to díky tomu, že se v roce 2009 otevře 53 km nových dálnic. Všechny tyto dálnice jsou v současnosti v různých stádiích výstavby. Všechny tyto dálnice jsou v současnosti v různých stádiích výstavby. Všechny tyto dálnice jsou v současnosti v různých stádiích výstavby.

Co čeká české strojírenství v roce 2009
Regulace deregulace, nežijeme před 10 lety

Dotykové displeje vítězí
Nehybný rozmach začínají ve své oblasti dotykové displeje mobilních telefonů. Vzhledem k tomu, že se dotykové displeje stávají stále více oblíbenými, očekává se jejich další rozšíření v průběhu roku 2009. Vzhledem k tomu, že se dotykové displeje stávají stále více oblíbenými, očekává se jejich další rozšíření v průběhu roku 2009.

17 kamionů nábytku z Krouny pro rakouské policisty
Výrobce kancelářského nábytku společnosti Krounka Krouna na Slovensku, se katedra nábytku v roce 2008 a 17 kamionů kancelářského nábytku do Rakouska. Vzhledem k tomu, že se kancelářský nábytek stává stále více oblíbeným, očekává se jeho další rozšíření v průběhu roku 2009.

ČR i celou Evropu trápí vraky aut
Odpadové hospodářství je významným otázkou Ministerstva vnitra. Vzhledem k tomu, že se odpadové hospodářství stává stále více důležitým, očekává se jeho další rozšíření v průběhu roku 2009.

Vaše zpráva pro web Technického týdeníku bude bleskově zařazena a předána 38 000 návštěvníků/měsíc: www.techtydenik.cz

www.techtydenik.cz